

ELOSTIRION

BUT TROLL DON'T CARE, AND HE'S STILL THERE

När den andra vågen nu sköljer över oss finns inte så mycket att rapportera om Mithlonds aktiviteter. Alla föreningar ligger lågt, åtminstone rent fysiskt, även om Bokgillet faktiskt träffades på riktigt i september.

Digitalt däremot händer det grejer! Club Cosmos till exempel, den gamla urkällan till Mithlond om man så vill, har just avslutat sin tredje novelltävling. Och det ryktas om både vävliga födelsedagsfester och spännande äventyr inom riket.

Har du liksom jag glömt om du betalat in årsgården? Läs då Rådets artikel här nedan. Även tidigare Råd medverkar i detta nummer, i form av ett återgivande av en av Fredegars vävartiklar.

Vad händer sen? Framtiden är oviss och lite hotande men långt ifrån ointressant. Kanske finns det många spännande saker att skriva om i nästa nummer, som utkommer i februari. Följ med! som Fortelleren i *Brødrene Dal* uppmanar oss i slutet av varje avsnitt.

(Hela listan med kraftuttryck och förolämpningar i Röda Boken kan fås mot betalning. Kostnad: en ny artikel i nästa ET.)

Ruby Gamgee, Skrivare

GRÅ RÅDET INFORMERAR

Vid det Midgårdar nyåret lämnades Skattmästarämbetet över till undertecknad. Dock svek viljan att bokföra och saker som inte borde ha glömts bort gick förlorade...

Historia blev myt,

Myt blev legend,

Och i 2500 år låg bokföringen utanför all kännedom.

Tills plötsligt en dag, när viskningar om en skugga i öster och en namnlös fasa nådde Skattmästarens öron, när hoppet verkade vara ute, vaknade denne ur sin dvala och sa: Debet eller kredit!

Djupt inne i sin boning med fördragna gardiner jobbade Skattmästaren hårt, och i 500 år förtärde bokföringen Skattmästarens sinne och gav denne ett onaturligt långt liv.

Men någonting hände, som inte bokföringen kunnat förutse! Skattmästaren jobbade ikapp de förlorade åren.

Och tiden är snart inne att lämna in sina kvitton och betala in försenade medlemsavgifter, för bokföringen kommer att forma allas vårt öde.

Finner man sig osäker på om man betalat årsgården, kontakta Skattmästaren snarast! Förseningsavgift i form av fotmassage på Skattmästaren tillkommer.

I Mithlonds tjänst, eder mynträknande alv,
Skattmästare Belewien

... LITE TILL

Även den här gången ska vi fira Tolkiens födelsedag! Då Rådet fortfarande inte ser någon möjlighet att träffas fysiskt, tänker vi oss någon form av möte via palantír. Vi återkommer med mer information. Kom ihåg 3/1 2021, utgårdar tideräkning.

Glorfindel, Utrikeskansler

UPPHITTAT

Mithlonds Grå Råd har fått ett brev från föreståndaren för det magasin där de mer otympliga föremålen förvaras. Så här skriver hon:

Bäste regent,

*Vi har hittat en ring i magasinet vid slakt-
huset i stadens gamla delar.*

*Om du tror dig vara ägare till ringen är du
välkommen att höra av dig till oss då den
återfås mot beskrivning.*

Högaktningsfullt

K. Terling

Glorfindel, Utrikeskansler

HÄNDELSE I RIKET

Bokgilletts riksmöte

En fysisk aktivitet finns att meddela sedan senaste numret av *Elostirion*: Bokgilletts riksmöte i september. Söndagen den 27:e träffades vi på Stadsmuseets innergård för ett coronasäkert samtal om vilka böcker vi läst och vilka vi kan tipsa andra om.

Då vi bara var två deltagare blev det så säkert att vi tog en tur inne i det nästan folktomma museet och avnjöt en godsak eller två i caféet.

Ruby

NOTISER

Club Cosmos novelltävling avslutad

Den trettioförste oktober stängdes Club Cosmos novelltävling anno 2020. Hela 75 bidrag hade då inkommit. Nu vidtar genomläsning och bedömning och slutligen korande av vinnare, vilket torde kunna ske vid årsskiftet.

<http://clubcosmos.net/competitions.php>

TOLKIEN OCH JAG: DIKTERNA

JRR Tolkien var ju som bekant inte direkt en oambitiös författare. Förutom att han hade för avsikt att skapa en fullvärdig mytologi och hittade på egna språk så kryddade han sitt stora epos med en mängd dikter och sånger.

Det finns väl knappast någon statistik över hur många som struntar i att läsa verserna, men det är säkerligen en och annan som snabbt har bläddrat förbi Bilbos långa dikt om Eärendil som han deklamerar i Eldens sal i Riftedal, eller som inte kan bry sig för fem öre om Aragorns sång om Beren och Lúthien som han sjunger ute i vildmarken för hobbitarna.

Det är naturligtvis OK om du är en av alla de som struntar i verserna. Du får läsa dina böcker precis som du vill och jag tänker inte åka hem till dig och sjunga dvärgarnas disksång som straff (även om det är frestande).

Men jag tycker ändå det är synd att hoppa över dikterna, och jag tycker att läsningen inte är komplett utan dem. De är av skiftande kvalitet, men ger något mer åt historien. De ger djup, känsla och stämning.

De används mycket smart för att berätta Midgårds historia, som i ovan nämnda verser men även till exempel i sången om Nimrodel och dikten om Gil-galad. Redan i *Hobbiten* får vi ju dessutom smakprov på detta som när dvärgarna sjunger om sitt förlorade hem i början av äventyret.

Det här är en kul dimension till *Ringarnas Herre*, och ett smart sätt att förstärka känslan av att böckerna utspelar sig i ett komplett fiktivt universum när historia återberättas genom verser, sagor och sånger.

Och det här är ju egentligen inte så konstigt, med tanke på att JRR Tolkien hade ett stort intresse för det poetiska berättandet, använde sig av versepos i sina egna studier och undervisning. Han översatte *Beowulf* redan på 1920-talet (en översättning som ju gavs ut för några år sedan). Han skrev egna långa poem – till exempel gavs ju hans oavslutade *The Fall of Arthur* ut för sju år sedan. Tidigt skrev han också diktepos i den sekundärvärld som han senare skulle bli världsberömd för. *Húrans barn* skulle till exempel bli en lång allittererande dikt från början, men fann till sist sin slutliga form i prosa. Visserligen jobbade han med historien i

nästan hela sitt liv – han var ju inte direkt känd för att avsluta det han höll på med – och gavs som så mycket annat ut postumt.

Det finns dock en annan anledning till att jag uppskattar verserna så mycket – det är för att det visar att Tolkiens Midgård är en värld där poesi är betydelsefull. En värld där poesi tas på allvar. En värld där skalderna och poeterna står högt i kurs.

Nu följer vi ju bara en handfull individer i Midgård, men det känns ändå talande att såväl trädgårdsmästaren Sam som det förenade kungariket Gondor-Arnors blivande konung Aragorn skriver och deklamerar poesi. Det är talande att de nästan när som helst under den farofyllda resan läser dikter och sjunger sånger för varandra.

För Midgård är en poetisk värld, och även vid de tillfällen när författaren inte fick till en allt för engagerande dikt så är det i grund och botten något bra. För poesi kan vara som Eärendils ljus i en mörk passage eller som klart entvatten i en mörk skog.

Så därför, hoppa inte över dikterna nästa gång du läser *Ringarnas Herre*. Lita på mig när jag säger att boken blir bättre av alla dessa verser. Fast jag är, dyre läsare, egentligen övertygad om att du redan visste det.

Fredegar Bolger

<https://skymningssang.wordpress.com/2014/08/23/tolkien-och-jag-del-tre-dikterna/>

DOWN WITH SARUMAN!

Nyligen utkom en samlingsvolym med Kapten Haddocks alla kraftuttryck, och i det senaste numret av *Fortean Times* handlar avdelningen Classical Corner om förolämpningar i antika texter. Inspirerad av detta tog jag mig en eftermiddag för att bläddra igenom Röda Boken och se vilken sorts förolämpningar eller kraftuttryck vi kan hitta där.

Inte så många, är det kanske inte så överraskande resultatet. Det är ju trots allt uppföljaren

till en snäll barnbok i sagomiljö, skriven på 1940- och -50-talen av en troende Oxfordakademiker.

I min snabba undersökning har jag tagit med citat som kan tolkas som förolämpningar eller kraftuttryck och som uttalas av figurer i huvudtexten. Mindre smickrande beskrivningar och tankar – vi ser ju världen genom Frodos och Sams ögon – har jag inte tagit med. Resultatet blev 87 citat som grovt kan delas in i fem grupper: orker (27 st), vanligt folk i Fylke och Bri (23 st), ålderdomligt tal i framför allt Rohan (13 st), väsen som alver eller enter (13 st) och slutligen Gollum (11 st). Generellt sett blir talet allt artigare ju längre söderut vi kommer, med undantag för orkerna.

Gollum är egentligen mycket snäll. *Nasty* och *wicked* är hans grävsta kraftuttryck. Han uttrycker sig hellre mer subtilt: ”Not nice Hobbit, not sensible,” om Sam och ”Yes, yes, and Sam stinks! Poor Sméagol smells it, but good Sméagol bears it.”

Vanligt folk i Fylke och Bri kallar varandra *dirty*, *nasty*, *queer* (*knepig* alltså) och *fool*. Sharkeys grabbar kallas genomgående *ruffians*, som när Lobelia hotar dem med paraplyet: ”I’ll give you Sharkey, you dirty thieving ruffians!” (de i sin tur kallar henne *old hagling*) eller Merrys dräpande replik till Bill Ferny: ”You are a ruffian and a highway-robber.” Merry kallar dem även *footpads*. Annars är man ganska snäll i förolämpningarna, som när Lotho ges tillmålet

Pimple eller *Barliman* kallar *Nob you woolly-pated ninny* och *slow-coach*. *Bill Ferny* är elakare när han kallar framtid-kungen *Longshanks* och *stick-at-naught Strider*.

I Gondor är alla hövliga men i Rohan uppskattar man långa förolämpningar. Tag till exempel *Eowyn* på slagfältet: "Begone, foul dwimmerlaik, lord of carrion!" eller *Gríma* som hälsar *Gandalf*: "Láthspell I name you, Ill-news; and ill news is an ill guest they say." Även så kallade väsen uttrycker sig gärna ålderdomligt. Den fångne *Saruman* tilltalar *Théoden* såhär: "Dotard! What is the house of Eorl but a thatched barn where brigands drink in the reek, and their brats roll on the floor among the dogs."

Bland orkerna svär man helst åt varandra, som i "Curse the Isengarders! Uglúk u bagronk sha pushdug Saruman-glob búbhosh skai!" De använder ofta ord som *filthy*, *maggot*, *ape*, *dung* och *rat* om varandra. Eller *filthy Shriekers* om nazgûler som de inte heller gillar. Andra folkslag kallar de *whiteskins* och *filthy horse-boys* eller *those bloody-handed Elves*.

Ett genomgående inslag i förolämpningarna i *Midgård*, liksom i *Midgård* i övrigt, är just rasismen. *Alverna* vi träffar är vanligen artiga, utom i *Riftedal*, vilket vi ju även ser i *Hobbiten* när de retas med *dvärgarna*. Såhär säger *Lindir* när *Bilbo* ber honom om kritik efter sången om *Eärendil*: "To sheep other sheep no doubt appear different. Or to shepherds. But Mortals have not been our study. We have other business." Aj! Den visste var den tog.

Kanske är det bara bra att professorn avhållit sig från att låta figurerna smäda varandra för mycket. För hur lång hade inte boken blivit om *Fangorn* faktiskt uttalat sina innersta tankar om *Saruman* förråddaren: "Wizards ought to know better: they do know better. There is no curse in Elvish, Entish, or the tongues of Men bad enough for such treachery. Down with Saruman!"

Ruby Gamgee

KALENDARIUM

31/12 – Vinnarna i Club Cosmos novelltävling
3/1 – Tolkiens födelsedag

Elostirion är Mithlonds, Göteborgs Tolkiensällskaps, tidning. Elostirion är gråalviska och betyder "stjärnvakt".

Ansvarig utgivare: Mithlonds Regent, Erion (M Jonasson). Redaktör: Ruby Gamgee (H Kiel).

Korrektur: Bactrianus Bönrot (M Börjesson).

Adress Elostirion, c/o Helena Kiel, Persgatan 8A, 416 58 Göteborg. Email: et@mithlond.se

Detta nummer utgavs i november 2020 u.t.

Copyright © Elostirion, Grå Rådet och de enskilda upphovsmännen 1991–2020. Återgivning av text och bild i annan publikation tillåts ej utan aktuell upphovsmans medgivande.

Bilder i detta nummer: Iorlas, Merriwyn, Ren den orene.

Upplaga: i pdf-format på Mithlonds väv
www.mithlond.se/et

Tryckta lösnummer kan köpas till självkostnadspris.
Prenumerationer löses direkt av Skrivaren.
Nästa nummer utkommer i februari 2021.

